

PATENT ENGELLERİ NASIL AŞILIR

KORDİNAT
Inovasyon Ar-Ge Patent Marka

HAZİRAN - 2014
İSTANBUL -TÜRKİYE

PATENT ENGELLERİNİ AŞMAK MÜMKÜN MÜ?

Patent Kırma ve Etrafından Dolaşma Yöntemleri

PATENT ENGELLERİ NASIL AŞILIR?

Patent Kırma ve Etrafından Dolaşma Yöntemleri

PATENT ENGELLERİ NASIL AŞILIR?

Patentler , Teknik Yenilikleri Nasıl Korur?

Patentler, dünyada yeni olan, sanayiye uygulanabilen ve tekniğin bilinen durumunu aşan buluşlara verilen hukuki bir koruma belgesidir.

Buluş ise teknik bir problemin çözümü olarak adlandırılır.

Teknik bir problemin çözümü olan bir buluş biri ürün, bir ürünün bir parçası, kimyasal bir içerik veya proses olabilir. O buluşun patenle korunabilmesi için önemli olan üç şartı, yani; yenilik, tekniğin bilinen durumunu aşma ve sanayiye uygulanabilirlik kriterlerini aşması gerekir.

Bu tip özelliklere haiz olan buluşlar uluslararası bir standart halini almış olan patent dosyasında tarifname, istemler (claims), özet ve resimler olarak detaylı olarak açıklanarak ilgili ülkenin patent ofisine başvurulur. İlgili ülkenin patent ofisi patent dosyasını kendi kanunlarına göre inceler, gerçekten ilgili şartlara haiz olup olmadığını araştırır, gerekli araştırma ve/veya inceleme raporlarını düzenler ve o patent başvurusunun tescil edilip edilmeyeceğine karar verir. Eğer patent başvurusu bu aşamaları olumlu bir şekilde geçerse başvuru tarihinden itibaren 20 yıl süre o teknik yenilik başvuru sahibinin tekeline girer. Bu uygulama tüm dünyada (*En Azından Dünya Ticaret Örgütüne üye ülkelerde TRIPS anlaşmasına göre*) hemen hemen aynıdır.

Bir Buluş Patent İle Korunuyorsa Onu Aşmanın Yolu Var mıdır?

Normal şartlarda bir buluş patent ile korunuyorsa o buluşun aynısını, benzerini veya piyasa tabiri ile “*ufak tefek değişiklikler yaparak*” yapmak mümkün değildir. Çünkü normal şartlarda profesyonellerce yazılmış bir patentte ölçü değişikliği, basit geometrik değişiklikler, basit malzeme oranının değişimi yaparak vb “*kestirme ve kolay yöntemler*” ile o patenti aşmak mümkün değildir. Diğer taraftan dünyada her yıl ortalama 1.500.000 adet patent başvurusu yapıldığı gözlenmektedir. Tezat gibi görünen bu durumun nedeni patentlerin aslında buluş yapmayı engellemediği, patent ile korunan bir buluşu aşmak için insanların amatör veya profesyonel olarak yenilik yaptığı bilinmektedir. Klasik anlamda Araştırma ve Geliştirme (Ar-Ge) veya Yeni Ürün Geliştirme olarak bilinen bu çalışmalar ile temelde yapılan şey; var olan ürünlerden, ve sistemlerden daha iyi, daha ucuz, daha verimli vb gibi yeni avantajlar yakalamaktır.

Kısacası bir buluş patent ile korunuyorsa bu patenti aşmanın yolu; en genel olarak Ar-Ge çalışmaları yapıp arzu edilen sonuca ulaşmaktır. Ancak bu durum bahsedildiği kadar kolay bir iş değildir. Öyle olsa

PATENT ENGELLERİ NASIL AŞILIR?

Patent Kırma ve Etrafından Dolaşma Yöntemleri

idi milyonlarca dolar harcanarak, bir çok teknik uzmanın uzun çabalar ile elde ettiği buluşları patentle korumanın bir anlamı olmazdı. Yani üzerinde bir çok insanın çalıştığı, emek, zaman ve para harcanarak geliştirilen yenilikleri dünyada korumanın en etkili yolu patenttir. Bir patenti de kırmak veya etrafından dolaşmak kolay bir iş değildir. En azından bunun için önceki teknik gelişmeler kadar Ar-Ge maliyetine girmek gereklidir.

Patent Engeli Aşma Yöntemleri

Yukarıda belirtildiği gibi bir buluş patent ile korunuyorsa bunu aşmanın en klasik yolu yine Ar-Ge yapıp o buluştan daha iyi veya daha verimli veya aynı sonuca başka yollardan ulaşmaktır. Ancak bu bazen çok uzun zaman alabildiği gibi, çok yüksek miktarlarda Ar-Ge yatırımları gerektirir.

Piyasada bazı kesimlerde patentle ilgili bir algı vardır. O yanlış algı; “bir patentli üründe veya teknolojide %30-40’lık bir değişiklik yaparsak, veya en az 7 yedisini değiştirirsek patent kırılabilir! “ gibi patentli bir üründe ufak tefek değişikliklerle kırılabilceği düşüncesidir. Veya patenti kırmanın mümkün olmadığı düşüncesidir. Temelde, her sorunun bir çözüm yolu olduğu gibi patent engeli aşmanın da yolları vardır (*Buradan, patentler nasıl olsa kırılabilir, dolayısı ile patent almaya ne gerek var gibi bir düşünceye ulaşılmaması gerekir*) . Dünyada bu gün patente dayalı teknolojik rekabet içinde olan bir çok şirket, başta Amerikan, Güney Kore, Japon, Çin ve Tayvan şirketleri TRIZ yöntemini kullanarak patent engeli aşma metodlarını kullanmaktadır. TRIZ yöntemi, birinci dünya savaşı hemen sonrasında bir Rus Makine Mühendisi olan Genrich Altshuller tarafından geliştirilmiş bir buluş yapma yöntemidir. TRIZ yöntemi son 30-40 yılda daha da geliştirilmiş ve sadece buluş yapmak için değil, teknoloji tahmini yapmak, buluş geliştirme ve patent engeli aşmak için kullanılmıştır.

TRIZ İle Patent Engeli Nasıl Aşılır?

Ar-Ge mühendisleri yaptıkları çalışmalarda bir patent engeli ile karşılaştıklarında yaptıkları şey; Engel olarak görülen patenti bir patent vekiline (*patent attorney*) analiz ettirmek olacaktır. Bir patent vekili ilgili patenti , özellikleri istemlerini, analiz eder ve neyin korunduğunu söyler. Ar-Ge mühendisleri de eğer çözümü biliyorlarsa hemen uygularlar. Ama pratikte çözüm o kadar kolay değildir. Ar-Ge mühendisleri , Patent Vekiline “ peki dizaynı şöyle yapsak problem olur mu?” gibi sorular sorarak patent ile korunan alanı aşmaya çalışırlar. Patent Vekili de patent istemleri ile yapılan dizayn değişikliğini (*Buna mekanik ve elektronik ile birlikte eğer kimyasal bir buluşsa içeriği, bir proses ise aşamalar dahildir*) karşılaştırır ve bir ihlal olup olmadığını söyler. Ancak çözüm olacak değişiklik genellikle ilk denemede sonuçlanmaz. Ar-Ge mühendisleri çalışmalarını sürdürür, elde edilen sonuçları Patent Vekiline danışır, Patent Vekili görüşlerini söyler. Bu durum çözüm bulunana kadar devam eder. Eğer Ar-Ge Mühendisleri konuyu çok iyi biliyor, inovasyon yetenekleri güçlü ise bu çalışmalar istisnai olarak kısa zamanda sonuçlanabilir.

PATENT ENGELLERİ NASIL AŞILIR?

Patent Kırma ve Etrafından Dolaşma Yöntemleri

Ancak çoğu zaman arzu edilen sonuçlar çok uzun zamanda elde edilir . Yine patent engeli aşma çalışmaları sıkıntılıdır. Oysa TRIZ yönteminin kullanılması bu süreci şaşırtıcı derecede hızlandırır.

Öncelikle belirtmek gerekir ki TRIZ tek başına patent engeli aşan bir araç değildir. Patent engeli aşmak için TRIZ yöntemini sadece teorik olarak değil uygulama olarak çok iyi bilmek, patent konusunu çok iyi bilmek ve buluş konusunu o işin ustası kadar olmasa da mühendislik tarafını bilmek gerekir. Kısacası Patent engeli aşmak için , TRIZ ustası, Patent Ustası ve iyi bir mühendis olmak gerekir.

Patent Engeli Aşma Metodolojisi

TRIZ desteği ile patent engeli aşmak en genel şekli ile aşağıdaki aşamaları içerir;

- A- Patent Analizi
- B- Patent İstem Haritasının Çıkarılması
- C- Patentın Güçlü ve Zayıf Yanlarının Tespiti
- D- Buluş Seviyesinin Tespiti
- E- Tekniğin Bilinen durumu, Buluş ve Muhtemel Yeni Buluş Senaryolarının Karşılaştırılması
- F- Sonuçların Değerlendirilmesi, Gerekirse İşlemleri Baştan Alma

Yukarıda en genel olarak verilen bu aşamalar standart aşamalar değildir. Ancak günümüze değin TRIZ ve Patent Uzmanlarının elde ettiği tecrübelerle oluşturulmuş aşamalardır. Bu aşamaların nasıl olduğuna kısaca bakmak gerekirse,

A- Patent Analizi;

Bir patent sadece kendisinden ibaret değildir. Dünyadaki buluşların ancak %1'i çok özel buluşlardır. %13 kadarı ciddi denebilecek buluşlar, %40 civarı geliştirmeler ve kalanı da çok küçük iyileştirmelerdir. Bu oranlar zamanla değişebilen oranlardır. Ancak önemli olan bir patentin öncesinin olduğu, patente benzer buluşların olma ihtimalinin yüksek olduğudur.

Patent analizi ile patent konusu buluşla ilgili olan dünya üzerindeki diğer patentli buluşlar incelenir. Bunların farkları, benzerlikleri detaylı olarak analiz edilir. Bu analizler ileriki aşamalarda çıkış yolu bulmak için kullanılabilir.

Elbette ki patent analiz edilirken ulaşılmak istenen hedef tam anlamıyla anlaşılmalıdır. Yani gerçekten bir dizayn mı isteniyor, yoksa bir teknik sonuca ulaşmak için farklı dizayn seçeneklerimiz var mıdır? Bu gibi şeylerin bilinmesi gerekir.

B- Patent İstem Haritasının Çıkarılması

PATENT ENGELLERİ NASIL AŞILIR?

Patent Kırma ve Etrafından Dolaşma Yöntemleri

Patentlerin en kritik yeri istemlerdir (claims). İstemler, patentte hukuki olarak korunan kısımları belirtir. İstemleri iyi anlamak ve çıkış kapılarını bulmak için onları istem haritalarına çevirmek gerekir. İstem haritaları, her istem parçasının ne kadar gerekli olduğunu, neyin sonucu olduğunu veya neyi tetiklediğini görmemiz gerekir.

İstem haritalarının çıkarılması için TRIZ ile ilgili bilgisayar programları kullanmak faydalıdır. Bu programlar ile bir istemde belirtilen unsurların gerçekten ne kadar gerekli olduğunu, değiştirilip değiştirilemediğini, alternatif unsur kullanma imkanları vb durumlar görsel olarak görülebilir. İstem haritaları ile muhtemel açık kapıları veya patent de korunan unsur yerine alternatif unsurları düşünebilmemiz daha mümkündür.

C- Patentin Güçlü ve Zayıf Yanlarının Tespiti

Patentleri günlük hayata uyarlıysak çok iyi korunan bir malik hane gibidir. Bir çok bina veya malikane çok iyi korunuyorken hırsızın giriş için bir yol bulma imkanı vardır. İşte bunun gibi patentin önceden tespit edilen istem haritaları ile birlikte kullanılmak üzere güçlü ve zayıf yönleri tespit edilir. Bu güçlü ve zayıf yönler SWOT analizi gibi düşünülmemelidir. Bir binaya giriş için acaba güvenlik kameralarını mı?, kapılarını mı?, pencereleri mi?, havalandırma kanallarını mı?, güvenlik personelinin mi?, enerji tesisatını mı? Vs daha derinden incelemek gerektiği gibi, patentte de , patent etrafından dolaşmak (veya patent kırmak) için neyin güçlü, neyin zayıf olduğunu iyi anlamak gereklidir.

D- Buluş Seviyesinin Tespiti

Bu bölümün başında belirtildiği gibi patentler sadece bir patent den ibaret değildir. Onun öncesi ve muhtemel sonrası bulunmaktadır. Bu tip incelemeler ve analizler göstermiştir ki bir çok buluşun ilk icadı, sonra geliştirilmesi , sonra ticarileşmesi, sonra durağana geçmesi şeklinde bir (S) eğrisi çizdiği görülür. Buradan buluşun hangi aşamada olduğu, gelişme aşamasında mı, durağanda mı olduğu görülebilir. Bu tip bir bilgi ile patentin gücü de görülür ve çözüm için daha fazla bir done elde birikir.

E- Tekniğin Bilinen durum, Buluş ve Muhtemel Yeni Buluş Senaryolarının Karşılaştırılması

Elde edilen tüm sonuçlar, başta patentin durumu, tekniğin bilinen durumu, gerçekte korunan kısımlar, patentin güçlü ve zayıf yönleri, güçlü bir şekilde kapalı kapılar, zayıf kapılar, buluş seviyesi gibi bilgiler TRIZ, Patent bilgisi, Mühendislik bilgisi ve tecrübe ile çözüm aranır. Bu çözümde, konu hakkında çalışan uzman klasik Ar-Ge de olduğu gibi rast gele, tam olarak nereye odaklanacağını bilmeden (*Buradan Ar-Ge nin başıboş olduğu değil, TRIZ gibi etkili sonuç odaklı bir yöntem kullanılmadığı zaman nasıl bir sonuca ulaşılacağını bilinmediği anlaşılmalıdır*) yapılan çalışmalardan ziyade. Neyin üzerinde çalışacağını daha kesin bir şekilde bilerek çalışmalarını TRIZ buluş yapma yöntemi ile sürdürür ve çözüm arar.

PATENT ENGELLERİ NASIL AŞILIR?

Patent Kırma ve Etrafından Dolaşma Yöntemleri

F- Sonuçların Değerlendirilmesi, Gerekirse İşlemleri Baştan Alma

Elde edilen sonuçlar, konunun sahibine (çözüm isteyene) sunulur ve değerlendirilir. Sunulan bilgide gerçekten ulaşılması istenen hedef ulaşılabilir mi? Eğer önerilen çözüm yöntemiyle ulaşılıyorsa, bu çözüm yönteminin uygulanması durumunda patenti ihlal etmek durumu var mı? gibi sorulara cevap verilir. Sorulara verilen cevaplar ikna edici olmalıdır. İkna edici bir sonuç alınmazsa işlemlere tekrar başlanır.

TRIZ Yöntemi İle Patent Engeli Aşmanın Klasik Ar-Ge Metodlarından Farkı Nedir?

Öncelikle belirtmek gerekir ki TRIZ de bir Ar-Ge metodudur. Dolayısı ile TRIZ'i Ar-Ge den ayrı düşünmemek gerekir. TRIZ yöntemi BOENG, SAMSUNG, MOTOROLA, FORD, TOYOTA gibi bir çok patent zengini şirkette kullanılmaktadır. Ancak TRIZ yöntemi Türkiye'de Ar-Ge uzmanlarınca henüz ustalık derecesinde bilinmediğinden uygulamanın nasıl olduğu tam olarak kavranılamamaktadır. Patent engeli aşmak için ise TRIZ metodundan ayrı olarak patenti ustalık derecesinde bilmek gerektiğinden konu çok çok az bir kesim tarafından bilinmektedir.

Diğer yandan TRIZ, Ar-Ge mühendislerinin işini kolaylaştıran, ulaşılması istenen hedefe çok daha kısa zamanda ulaşılmasına imkan veren bir metod olduğundan dünyada yeni ürün, üretim yöntemi ve hizmet geliştirmek için geliştirilmiş en etkili sistematik inovasyon aracı olarak kabul edilmektedir. Ancak TRIZ'i ustalık derecesinde bilmek ve uygulamak için çok sıkı ve disiplinli çalışmak gerekir. Genel olarak bu konuda başarılı olanlar Japon, Çin, Tayvan, Güney Kore, Alman ve Rus mühendislerdir. Türk mühendisler TRIZ konusunda maalesef uygulamada disipliner çalışmadıklarından uluslararası rakiplerine göre başarısız kalmaktadırlar.

Klasik Ar-Ge yöntemleri ile bir patent engeli aşmak için yeni bir Ar-Ge projesi oluşturmak, bunun için ortalama 3-4 uzmanın 1 yıl boyunca çalışarak 200.000 EUR harcadığı örnek olay olarak alındığında TRIZ desteği ile patent engeli aşmak için 1-2 TRIZ ve patent uzmanın 4 ayda ortalama 40.000 EUR maliyetle bu işi çözdüğü tecrübelerle kanıtlanmıştır. Bu miktar Ar-Ge maliyetine göre değişmekle birlikte TRIZ ile bir patent engeli aşmak klasik Ar-Ge çalışmasına göre 5 kat daha ucuz ve kısa sürelidir.

Ne Zaman Patent Engeli Aşmak İçin TRIZ'e Başvurmak Gerekir?

Patent engelinin aşılması bir yatırımın bir parçasıdır. Dolayısı ile bu işe de bir yatırım olarak bakmak gerekir. Örneğin; Eğer örnek bir 100.000 EUR luk bir iş yatırımında karşımızda bir patent engeli varsa bunu aşmak için uğraşmak gereksizdir. Çoğu zaman bu patent engeli aşmak neredeyse yatırım değerine denk olduğundan o yatırımı yapmamak daha uygundur. Ancak bir yatırım yapılıyor ve o yatırımın değeri örnek olarak 500.000 EUR'un üzerinde ise ve o yatırımın gerçekleşmesi için bir patent

PATENT ENGELLERİ NASIL AŞILIR?

Patent Kırma ve Etrafından Dolaşma Yöntemleri

engeli varsa ,bu patent engelini hukuki risk olmayacak şekilde aşarak o yatırıma devam etmek kuşkusuz daha akıllıca bir yoldur.

Bir yatırımın gerçekleşmesi için patent bir engel ise ve bu patentin nasıl aşılaacağı karar vericinin işidir. Bu patenti bir yıllık klasik Ar-Ge metodları ile de aşabilir, veya TRIZ destekli Patent Kırma yöntemleri de kullanabilir. Önemli olan kısa zamanda, daha düşük maliyetlerle ve sonuçta hukuki olarak patent engeli olmaması gereklidir. Bu ise kuşkusuz yapılan çalışmalar sonucunda elde edilen sonuçların aşılması istenen patentle karşılaştırılması ve hukuki riski minimuma indiren uzman raporları ile mümkündür.

TRIZ Desteği İle Patent Kırma Yöntemleri Ne Kadar Etkilidir?

Bu güne kadar yapılan çalışmalardan üzerinde çalışılan projelerden %90'ında patent engeli aşmak için bir çözüm bulunduğu gözlenmiştir. Hemen hemen Makineden elektroniğe, inşaattan medikale, bankacılıktan fast food'a hemen hemen her sektörde projeler yapılmıştır. Çözümün bulunamadığı veya diğerlerine göre başarı şansı düşük olan sektör olarak ilaçta molekül patentleridir. Jenerik ilaç üretiminde Brezilya ve Hindistan'da büyük başarılar gösterilmiştir.

KORDINAT Patent Engeli Aşma Yöntemlerini Nasıl Yapmaktadır.

KORDINAT kurucuları uzun yıllar Türkiye'de ve Avrupa'da patent konusunda yetkili, mühendis kökenli patent uzmanlarıdır. 2007 yılından beri başta patent tabanlı buluş yapma yöntemi olan TRIZ konusunda ve diğer inovasyon yöntemleri konusunda çalışmaktadırlar.

Özellikle TRIZ konusunda 2008 yılından beri Amerika'dan Institute of Professional Innovators ile know how paylaşımı yapmaktadır. Bu konuda Arçelik, Grammer, Arzum, Hattat, MKEK, AKG, Çalık Holding, Zentiva gibi firmalara eğitim vermiş ve uygulamalar yapmıştır.

Patent kırma konusunda Institute of Professional Innovators firmasının kurucusu olan Sayın Greg YEZERSKY ile çalışılmaktadır. Sayın Greg YEZERSKY, TRIZ'in mucidi Genrich ALTSHULLER'den 1988 yılında ilk sertifikasını almış, 25 yıllık çalışmaları ile TRIZ yöntemine pazarlamayı da dahil ederek O'nu etkili inovasyon yöntemi hale getirmiştir. Mühendis kökenli oluşu, TRIZ'i çok iyi bilmesi, buluşçu yapısı ve patent konusunda çözüm bulması onu başta Amerikan fortune500 şirketleri olmak üzere Avrupa, Hindistan ve uzak doğuda etkin şirketlerle çalışma imkanı kazanmıştır.

KORDINAT, Türk şirketlerinin Araştırma ve Geliştirme faaliyetleri esnasında karşılaştıkları patent engellerinde profesyonel olarak çözüm bulmayı hedeflemiştir.

PATENT ENGELLERİ NASIL AŞILIR?

Patent Kırma ve Etrafından Dolaşma Yöntemleri

KORDINAT İLETİŞİM BİLGİLERİ

KORDINAT İNOVASYON VE FİKRÎ MÜLKİYET YÖNETİMİ LTD. ŞTİ.

BEŞİKTAŞ İSTANBUL

TEL: 212 341 17 95 FAX: 212 341 17 96

Kordinat.com.tr

TELİF BİLDİRİMİ ©

Bu dokümanda açıklanan tüm bilgiler ve belgeler Kordinat İnovasyon ve Fikrî Mülkiyet Yönetimi Ltd. Şti'nin maddi ve manevi malıdır. Ancak izin alınmak sureti ile kullanılabilir.